

Renovar-se... i morir?

A costar-se a la societat després d'un allunyament gairebé físic. Els socialistes valencians eixiren del 7è congrés, celebrat a Xest (la Foia de Bunyol) l'abril de 1994, amb aquesta voluntat renovadora que havia d'oxigenar un projecte que tothom reconeixia rovellat. D'això, fins al dia d'avui, se n'havia dit "esperit de Xest". I ho cridaren en totes direccions. S'iniciava un procés que havia de culminar, precisament, amb unes llistes electorals per als comicis municipals i autonòmics del pròxim 28 de maig caracteritzades per un canvi d'estètica suficient que fera visible la renovació. "Per a tenir èxit en aquesta tasca és imprescindible remoure una certa esclerosi orgànica del Partit. Fer el Partit més ampli i plural encara, participatiu i representatiu. És l'únic camí per aconseguir credibilitat. Una premissa evident és fer més fàcil el treball conjunt amb els ciutadans que, sense carnet del Partit, també aspiren a una societat més lliure i més justa". Amb aquest paràgraf, extret del text *Resolucions*, compendi d'inten-

La llista autonòmica del PSPV-PSOE per al proper 28 de maig denota un postergament de la renovació del partit i un desplaçament del seu president, Joan Lerma, cap al guerrisme.

cions del dit congrés, el PSPV-PSOE es posava el llistó mot alt. I encara més, advertia de quin mal patia. I el que es pot intuir més greu: de quin mal encara no s'ha guarit. Esclerosi orgànica són dues paraules d'una duresa aplicable només al vell esquelet del partit. Dotze anys després de guanyar les primeres eleccions autonòmiques l'elasticitat ja no és la mateixa.

Una pell nova. La profunditat del debat congressual de Xest, es va dir en aquell moment, i ho recorda ara el conseller d'Educació, Joan Romero, que n'eixí amb el càrrec de vice-secretari general dels socialistes valencians i fent de portaveu de la comissió executiva: "Férem un gran esforç de renovació del missatge, perquè entenem que des d'aquest racó de la Unió Europea es poden fer aportacions al debat obert al si de la socialdemocràcia en aquest àmbit (vegeu requadre en la pàgina 30)". Tot i això, el dubte sobre quin camí havia d'agafar l'esquerra després de la clausura de la via comunista el 1989 amb la caiguda del mur

de Berlín, no va ser el fet de fons d'aquell setè i últim congrés del PSPV. Avui, les llistes electorals han desmentit sobre manera totes aquelles propostes, i les han reduïdes a declaracions de bones intencions.

En realitat, renovació és una paraula inventada pel PSOE espanyol en els moments anteriors al XXXIII congrés federal, celebrat a Madrid el març de 1994. Es tractava de contraposar el sector renovador, fidel al president del Govern, Felipe González, al sector guerrista, fidel a Alfonso Guerra. El president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, que no

Joan Lerma, president de la Generalitat valenciana, i Alfonso Guerra. Tot i que el guerrisme com a tal no existeix al País Valencià, Lerma ha suplantat els renovadors per l'aparell del partit just abans de les eleccions autonòmiques i municipals del pròxim 28 de maig.

Equitat, responsabilitat, individu

La caiguda del Mur de Berlín, l'any 1989, marca un abans i un després per a la socialdemocràcia europea occidental. En els darrers cinc anys aquesta assisteix a un debat de renovació de propostes que gira, bàsicament, al voltant del Partit Laborista britànic. Després de la mort del seu líder, John Smith, substituït de Neil Kinnock, ascendí al poder del partit el jove Tony Blair, qui engegà una gran revisió mitjançant la comissió de justícia social. Això mateix ha passat amb els socialistes alemanys, després d'una etapa més radical, i amb alguns casos al nord d'Europa, com són els suecs. En què se centra el debat? Bàsicament, s'analitza en profunditat la nova estructuració de les classes socials, en una societat cada vegada més horitzontal, més porosa, i amb més col·lectius d'esquerrers que no senten la necessitat ni l'interès per estar enquadrats en cap tipus d'organització tradicional. Ara bé, això no significa que no vulguen compartir un projecte; aleshores, s'han d'explorar els mecanismes de col·laboració a establir en les dues direccions i, per tant, l'evolució de la mateixa estructura orgànica de les organitzacions polítiques. Es parla ja de la classe de serveis, cosa inimaginable fa deu anys; de sector quaternari, que ja és una realitat. Els nous mecanismes de reivindicació d'aquests grups socials obligaran també a repensar les estratègies dels sindicats arreu d'Europa.

Quant al contingut teòric, paraules claus després de la Segona Guerra Mundial –quan la socialdemocràcia fa el gran esforç de construcció de l'estat de benestar a Europa– deixen pas a nous conceptes, que naixen de la mateixa maduració de la societat. Es tracta de paraules inexistents fa deu anys en els manuals de l'esquerra: equitat, responsabilitat, individu.

J. M.

pertany a cap d'aquests bàndols, s'inventa també la seua pròpia definició: integrador. I fa possible, d'aquesta manera, una executiva integrada per tots i, per primera vegada, també per ell mateix. Ara bé, parlar de renovació al País Valencià no té res a veure amb tot això, encara que el concepte gire al voltant dels aspectes definitoris del guerrisme –també inexistent com a tal al nostre país– entès com a esquelet dur en confrontació a la nova pell que se li posava a Xest, personalitzada en el president de la Universitat Menéndez y Pelayo a València, Joaquim Azagra; el conseller Romero, o la diputada Begona Gómez Marco, entre d'altres.

Cap al guerrisme. Les posteriors dimissions d'alguns ministres, entre ells els valencians Antoni Asunción i Vicent Albero, d'Interior i Agricultura, respectivament, donaren una primera sensació de canvi en l'actitud política. De renovació. Però l'agreujament de la crisi política ha propiciat un discurs de l'aparell dur en el sentit que foren ells els qui guanyaren unes eleccions i ara, sense ells, es perdran. "Ha estat una renovació de laboratori", assenyala el diputat Vicent Garcés. Dos fets indicatius que els canvis no s'han produït són la configuració de les llistes i la formació dels comitès de campanya. Albert Pérez Ferré, secretari d'organització, ha tornat a decidir les llistes, amb la col·laboració d'Eduard Montesinos, director general de Treball i secretari general del PSPV a la ciutat de València, entre d'altres. Pérez Ferré dirigeix també el comitè de campanya de país. I quant als comitès de campanya provincials, Ernest Fenollosa, alcalde de la Vall d'Uixó, dirigeix el de Castelló; el diputat Antoni Castro, el de València, i el president de la Diputació d'Alacant, Antoni Mira Percebal, el d'Alacant.

Fet i fet, indicis de canvi com la renovació del 30% dels candidats a alcaldies o la incorporació del 30% de dones en les llistes no han tingut el pes suficient per a tancar l'absència en les llistes de "renovadors" com Azagra o Romero (vegeu entrevista en la pàgina 31). Un destacat membre de l'executiva socialista valenciana ha declarat a aquest setmanari que "encara que el conseller d'Educació no haja estat mai en cap llista autonòmica, també és cert que mai no havia tingut una responsabilitat com la que té ara i que tampoc mai no hi ha hagut una situació de risc de perdre les eleccions com aquesta vegada". Fins i tot, el fet d'haver confeccionat una nova llista municipal per a València, encapçalada per Aureli Martínez, conseller d'Economia, "no ha tingut cap efecte –assegura Garcés–, ni tan sols simbòlicament". Tot i la capacitat de Joan Lerma per a fer cohabitar –"integrar"– els dos esperits en el seu interior, els renovadors han passat a segona fila, suplantats pels guerristes. Xest? Un esperit.

Joan Marí

Joan Romero: "Ser parlamentari no és condició 'sine qua non'"

—*Vostè va eixir del Congrés de Xest com a vice-secretari general, com a portaveu de la comissió executiva i com a nau capitana d'un procés renovador que s'havia de cloure en la configuració de les llistes electorals per al proper 28 de maig. La seua absència de les llistes, quina lectura política té?*

—En primer lloc, cal dir que com que hi ha unes decisions personals, aquestes han de restar en la intimitat. En segon lloc, crec que això no té la més mínima transcendència des del punt de vista polític. La tasca que els ciutadans valoraran al final, és la tasca feta per la Generalitat, i aquesta és liderada pel seu president, Joan Lerma, i nosaltres som col·laboradors d'un projecte. Així és com jo m'he concebut sempre, com un mitjà més, que té per finalitat proporcionar a aquest país un major nivell de benestar, mitjançant la instrumentalització de polítiques de compensació en el cas de l'educació. Crec que se n'ha de fer una lectura positiva en el sentit que per molts de nosaltres no és condició *sine qua non* ser parlamentaris. Naturalment, el meu compromís, a banda d'individual i personal, continuarà en dos àmbits: en primer lloc, si el president considera que continue essent interessant o útil en aquest projecte, seguiré allà on ell em reclame, i en segon, el meu compromís com a vice-secretari dels socialistes valencians continuarà, com a mínim, fins que acabe el meu mandat.

—*L'homologació de títols feta el passat desembre, a banda de respondre a una demanda professional i científica, què tenia de picada d'ull al nacionalisme i què d'obligar el PP a destapar-se just abans de la cursa pre-electoral?*

—Et contestaré en positiu. Si jo haguerat estat conseller l'any 1991, sis mesos després l'ordre d'homologació hauria estat signada. No hi ha res de picada d'ull, senzillament considere que no hi

havia una raó objectiva per a no fer-ho. Així de simple i així de clar. No tenia cap intencionalitat de fer que la dreta valenciana es posicionara en contra, el que passa és que aquesta necessita poc estímul per a posicionar-se en contra, sobretot, de temes que tenen a veure amb la Llei d'Ús i Ensenyament. Enfront del tema de la llengua la dreta valenciana es mostra acientífica i pre-moderna i es diferencia clarament de la dreta homòloga d'altres llocs, fins i tot, de la dreta gallega o la dreta mallorquina, ja no diré la catalana, que els ha trobat pèls en tot. I et diré més, aquest procés m'ha permès de detectar que la cúpula no es correspon de municipis que abonaren l'ordre d'homologació hi havia vots del PP.

—*Després de deu anys en estat de gràcia, els socialistes han caigut en un estat de desgràcia quasi total. Hi ha desconcert entre la militància?*

—Crec que sí; estem desconcertats i una mica aclaparats. Es en aquests moments quan hem de manifestar públicament l'orgull de ser socialistes i de les coses que hem fet. Hem d'eixir d'aquest desconcert, perquè hi ha centenars de milers de persones que ens necessiten i encara que només siga per això, ja paga la pena.

—*Les enquestes situen el PP en el llinar de la majoria absoluta al País Valencià, però diuen també que hi ha un 40% d'indecisos. Al votant socialista, li fa vergonya confessar-ho?*

—No ho sé, però puc assegurar que a mi no me'n fa, de ver-

gonya, defensar el meu projecte ni, sobretot, contrastar-lo. La situació política general ha contaminat la resta de polítiques, a qualsevol nivell.

—*Aleshores, com es presentaran a les eleccions? Com a PSPV-PSOE, PSPV, Partit dels Socialistes Valencians, o senzillament Socialistes Valencians?*

—De sempre parlem de PSPV-PSOE i des de Xest fem una referència genèrica i ens autoanomenem Socialistes Valencians, que és el que som. Crec que és una definició feliç, amb la qual jo em trobe molt còmode.

—*Si el dia 28 de maig a mitjanit, l'abstencionisme al País Valencià se situa en la barrera del 30%, on haurèm de buscar-ne les responsabilitats?*

—No sóc partidari de demanar responsabilitats a ningú i menys quan hi ha unes eleccions lliures i netes. Senzillament, en democràcia, la gent votarà allò que estime adient, i és tan legítim votar com votar en blanc o abstenir-se. L'abstenció pot ser una posició políticament activa. Això no és pot contraargumentar científicament. Les coses

són així... És la gran festa de la democràcia, en què guanya i qui perd està en l'oposició. J. M.

